

№ 114 (4512)
22 МАЙ 1981 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1
июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ун зарур бўлган қим-
матли минераллар юбо-
лмоқда.
ПСС билан Африка-
биринчи бўлиб илми-
диализм асосларида
ғи жаҳият қуриши-
мақсда деб эъло-
лган Конго Мехна-
ртияси ўртасида
икорлиқни муваффа-
қият ривожлантири-
вет-Конго муносабат-
рининг жуда муҳи-
лисидир.

Т. ОБИДОВА: Мен
нишлас чиқаришдан аж-
ралмаган ҳолда шо-
фёрлик курсида ўқи-
моқчи эдим. Мен исти-
қомат қиладиган Ху-
вайдо кўчасига яқин-
роқ жойда шофёрлик
курслари борми?
Ўқишга кириш учун
қандай ҳужжатлар ке-
рак бўлади?

Ҳ. КАМОЛОВ.

МУШОИРА ЭТАДИ ДАВОМ

• Сўз-меҳмонларимизга

ОРЗУ ТОШКЕНТДА УШАЛДИ

Ато МУҲАММАДЖОНОВ,

Тоҷикистон ССР
номли Тоҷикистон ССР
ришнинг артисти.

Мен театрининг артисти сифатида узоқ йиллардан бундан бешта дарёнинг суви ўтказиб юборилган туннелни муҳлатидан унча йиллар қабл бўлди. Бу дарёларнинг суви бўлажак станция турбиналарини

нарий бўйича дохил томошабинларга қарата шундай муносабат этиди: «Тоҷикистон халқлари кўп асрлик феодализм уйқусидан эди улар феодализмдан бевосита социализмга шайланган қадим бошлар керак». Бу сўзлар музаасан саройи элига келган мана ва мазмунда янгради. Шундай қилиб, меннинг ижодий фаолиятимда бундан бешта дарёнинг суви бўлди. Шунинг учун ҳам бу шаҳар менга хамisha қадридон ва сеvimли бўлиб қолади.

Мен ўзбек театр санъатининг усталари — СССР халқ артистлари Олим Хўжаев, Шукр Бурхонов, Наби Раҳимов, Зикир Муҳаммаджонов, Шукрат Аббосов ва бошқа қатор санъаткорларнинг ижодий маҳоратига қизиқиб билан қарайман. Улар тўла маънос билан буюк санъаткорлардир.

«Тоҷикфильм» киностудиясида «Судуҳнинг ўлими» фильми суратга олинишида марҳум Олим Хўжаев билан ҳамкорликда ишладим. Истеъдодли актёр Шукр Бурхонов

билан эса «Учрашувлар ва айрилиқлар» фильмида томошабинларга манзур бўлган образларни яратибга эришдик.

Озғи-овнат санъатининг энг йирин корхоналаридан бири — Москва озғи-овнат комбинати 130 хилдан энг маҳсулот ишлаб чиқаради: кўюк ва сўғиқ овнатларнинг концентратлари, десерт таомлар, кофе, кичинтойлар учун таомлар шулар жумласидандир.

Бу йил корхона коллективи яна бир янги маҳсулот — ярим илгормамдан қидоқланган «Геркулес» ишлаб чиқаришни улаштиради.

СУРАТДА: комбинат лабораториясининг химик инженерлари Н. Логинова, Т. Федотова ва Е. Лосева маҳсулотларнинг намуналари билан танишмоқдалар.

ТАСС фотокорреспонденти.

ЖАҲОН ОИНАСИ

ТАСС
МУХБИРЛАРИ
ХАБАР
ҚИЛАДИЛАР

Туннель барвақт битказилади

БУХАРЕСТ. Тисман ГЭСнинг курувчилари бешта дарёнинг суви ўтказиб юборилган туннелни муҳлатидан унча йиллар қабл бўлди. Бу дарёларнинг суви бўлажак станция турбиналарини

ҳаранатга келтиради. Икки километрдан ошадиган ер ости йўли вулкон тоғи қабридан ўтказилди. Унча қаблдан унча йиллар қабл бўлди. Бу дарёларнинг суви бўлажак станция турбиналарини

нинг ер остидаги машина зали барпо этиладиган жойни қазиб ишлари тугай деб қолди.

Мавкур гидроэнергетика комплексининг бунёдкорлари бундан аввал Бал-Маредат гидроэлектростанцияни ишга туширган, 35 километр туннель ўтказган, Черна ва Мотур дарёлари бўйла суи омборлари тўғонин барпо этган эдилар.

Югославияда биринчи

БЕЛГРАД. Загребда шаҳарларо ва халқаро телекс алоқаси электрон автомат системаси ишлаб бoшлади. Югославияда биринчи бўлган мана шу системаси мамлакатдаги алоқа воситаларини модернизациялашда муҳим роль ўйнайди. Система Н. Тесла номидаги заводда барпо этилди. Бу корхонанинг маҳсулотини турли мамлакатларга экспорт қилинмоқда. Загреб корхонасининг маркази қўйилган шаҳарларо телефон станциялари Совет Иттифоқининг кўпгина шаҳарларида ишлаб турибди.

Муваффақиятли ҳамкорлик

БРАЗЗАВИЛЬ. 1964 йил март ойида Москвада имзолаган ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома асосида фан ва маданият соҳасидаги Совет-Конго алоқалари муваффақиятли ривожланмоқда. Шу пайтгача 1200 дан зиёд конголик Совет Иттифоқида турли-туман соҳаларда маълумот олиб кетди ва ҳозир Конго халқ хўжалигида муваффақиятли меҳнат қилмоқда, деб ёзади Конго ахборот агентлиги. 1980 йил мартда Бразза-вильда имзолаган протоколга мувофиқ совет олий ва ўрта махсулот кўпуртирида мингдан кўпуртири инженер, врач, муаллим, юрист тайёрланди.

М. Нгуаби номидagi Бразза-виль университетларида ишлаб турган совет муаллимлари КХРнинг миллий маориф системасини ривожлантиришга катта ҳисса қўймоқдалар. Республикада совет врачларининг филология меҳнати юқори баҳо олмақда. Пойтахтнинг медицина муассасаларида, Пуэнт-Нуар ва Лубомо шаҳарларида совет медицинасининг намоёндалари мураккаб операциялар қилмоқдалар, касалликларнинг олдини олиш иши билан шуғулланмоқдалар.

Франция: президент сайловидан кейин

ХАЛҚАРО МАВЗУЛАРДА СУҲБАТ

Французлар ўзларининг 21-президенти сайлабдилар. Социалист раҳбари Франсуа Миттеран президент бўлди.

Президенти янги президент 64 ёшда. У темир йўл хизматисидан олиб чиқилган. Париж университетининг юридик ва филология факультетларини, швейс фанлар мактабини ташкил қилган. Иккинчи жаҳон уруш вақтида гитлерчи босқинчиларга қаршилик кўрсатиш ҳаракатида иштирок этган, эррод бўлган. Ф. Миттеран — танқили сийсий ариб, У миллият мажлиси бир неча марта депутат қилиб сайланган, сенатор бўлган. 1947 — 1957 йилларда министр лавозимини эгаллаган, 1971 йилдан эса Франция социалистик партиясининг биринчи секретари (ҳозирги сайлов олдидан у ана шу лавозимини ўзидан соқит қилди). Илгари Ф. Миттеран 1965 ва 1974 йилларда ўтказилган президент сайловларида икки марта номзод қилиб кўрсатилган эди.

Францияда амал қилган сийсий системасида муваффиқ президент сайловидан озоқ бериш икки даврда ўтди. Биринчи даврда энг кўп овоз олган икки номзод энгиланди. Булар Ф. Миттеран билан Жискард д'Эстен эди. Халқ овуки иккинчи даврда овозларнинг салкам 52 процентини олган Ф. Миттеран ғалаба қозонди.

Францияда сайлов ақуналари тўғрисида турли баҳолар, шарҳлар ва фикр-мулоҳазалар берилган бўлишига қарамай, янги бир вақтда овозларнинг ҳаммаси икки ҳолатни ақидили билан кейд этмоқдалар. Биринчи ҳолат — мамлакатдаги социал-истодий вазият сайлов кампаниясининг бориши ва шу муносабат билан ажб олиб кетган

шидатли сийсий курашга гот қилиб таъсир ўтказди. Ҳозир Францияда ишқилик мислсиз юқори даражада кўтарилган бўлиб, касба соҳаларнинг маълумотлари кўра кам икки миллион кишини қамраб олган. Қимматчилик йилга 15 процентга тўхтосиз ошиб бормоқда, бу эса меҳнатқашларнинг турмуш даражасини пасайтирмоқда. Ишлаб чиқариш таназзулга учрамоқда. Майда ва ўрта хўжаликлар вайрон бўлмоқда. Мана шуларнинг ҳаммаси ҳукуматнинг иқтисодий системасидан кўчур норозиликни келтириб чиқарди ва аввали ҳукуматнинг охирига таъсир ўтказди. Иккинчи ҳолат шундан иборатки, социализмлаш раҳбари асосан сўл қушлар, шу жумладан коммунистлар армияси муваффақиятга эришганлиги шубҳасидир.

Биз сайловчиларимизни Ф. Миттеран учун сўз беришга чиқардик ва ғалаба қозондик, деб қўрсатилган эди. Францияда амал қилган сийсий системасида муваффиқ президент сайловидан озоқ бериш икки даврда ўтди. Биринчи даврда энг кўп овоз олган икки номзод энгиланди. Булар Ф. Миттеран билан Жискард д'Эстен эди. Халқ овуки иккинчи даврда овозларнинг салкам 52 процентини олган Ф. Миттеран ғалаба қозонди.

Францияда сайлов ақуналари тўғрисида турли баҳолар, шарҳлар ва фикр-мулоҳазалар берилган бўлишига қарамай, янги бир вақтда овозларнинг ҳаммаси икки ҳолатни ақидили билан кейд этмоқдалар. Биринчи ҳолат — мамлакатдаги социал-истодий вазият сайлов кампаниясининг бориши ва шу муносабат билан ажб олиб кетган

Социалистик мамлакат президентини қилиб сайланганлиги Франциянинг йиринк капиталли қандай муносабатда бўлаётганини Париж журналисти кучайиб кетган ваҳимига қараб баҳо бериш мумкин. У ерда

француз корхоналари ақидасининг курси бир-данга 8 банддан кўпроқ пасайиб кетди. Француз франкиннинг курси сезиларли даражада пасайди. Бундан асабийлик янги президент сайлов кампанияси вақтида. Банклариини ҳамда бир қанча йиринк санаот тармоқлари ва компанияларини нецнонализация қилиш борасида ўзи илгари сурган программани амалга оширишдан хавфсиз сабабли вужудга келди. Хўш, бундан бунд икки ма бўлади! Ҳозир сийсий раҳбарлардан тортиб «қўча» одамичага французларнинг ҳаммаси шу саволини беришмоқда. Мамлакат тарихида биринчи марта шундай вазият вужудга келдики, давлат бошлиғи уни уллаб-қувватловчи парламент кўпчилигига эга эмас, шу муносабат билан Ф. Миттеран миллият мажлисини тарқатиб юбориш ва юнча ойда муҳлатидан илгари сайлов ўтказиш ниятидир.

КПСС Марказий Комитета бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Ракси Д. И. Брежнев Ф. Миттеранга йўллаган мактубида уни «президент лавозимига сайланганлиги билан муборакбод этди. Мактубда ишонч билдириб айғиландики, СССР билан Франция халқлари ўртасидаги ананавий дўстлик ва ҳамкорлик муносабатлари ҳамма соҳаларда ривожлантирилиб, келгусида ҳам тинчликнинг йиринк омили бўлиб қолади, Совет Иттифоқи ва Франция қўрловлини пойғасини тиниб туриш ва қўрловлини, харбий можаро манбаларини тугатиш, Европада ва бутун дунёда ҳавфсизлиқни мустаҳкамлаш манфаатлари йўлида шарқ билан ғарб ўртасидаги ҳамжиҳатликка бундан бунд ҳам кўмаклашавердилар.

Ю. ЛОПАТИН.
[ТАСС].

Илм-фан-беш йилликка Ҳосилдорликни ошириш қалити

Қозғистон Фанлар академияси олимлари ҳосилдорлик стимуляторли — экинчи ўстирувчи гормонларининг янги бир туркумини яратдилар. Ҳозир шу химиявий бирикмалар Россия, Федерацияси, Украина, Қозғистон далаларида қўнғилчи синов босқичидан ўтмоқда. — Бир гектар экиннинг ўсишида самарали ўзгаришлар вужудга келтирмоқ учун янги модданинг бир грамм ки-фой, экин экин институтининг директори Б. Жубанов. — Ақтиелан бирикмалари базасида синтез қилинган бирикмалар таъйир-лениши соддалиги, арзонлиги билан фарқ қилади. Улар республикада энг энг катта «Октябрь 40 йиллиги» қолғозининг макмақхўрорлариди ва текширишдан ўтди. Экин-га пурқаладиган бу мод-

данинг энг мақбул дозаси, пурқаш мударратли ва методлари аниқлаб олинди. Тадқиқотлар экин тезроқ ўсишини, бундай бошғи бўлиқ бўлишини, макмақхўрор посянда тўғи ва йиринк донларни бўлган қўшмича сўтлар пайдо бўлишини кўрсатди. Ҳосилдорлик ўрта ҳисобда 30 процент кўтарилади. Экин маҳсулотининг сифати яхшиланади. Сабзавотдаги витамин миқдори ортади. Бунинг устига ўстириш стимуляторлари одамлар ва ҳайвонларга баъзардир.

Ҳозир республикада гормонлар билан ишлов берилган экин далалари 100 минг гектардан ортиқ. Ҳозир саварали ўстирувчи моддаларни қўллаб ишлаб чиқариш технологияси пишиқтирилмоқда.

Озон ҳосилни асрайди

Картошка омборда ҳатто саккиз ой саклангандан кейин ҳам ҳозирги даладан келтирилгандек, янги кўрнарди. Шаҳарнинг Первомайский районидаги мева-сабзавот комбинати Минск магазинларига дастлабки ўнлаб тонна картошкани жўнади. Бу ерда белоруссиялик олимлар таъйир этган сабзавотларни озон-азорозин муҳитида асраш усули жорий этилди.

Ҳужайра ички тузилиш назарияси билан сабзавотларни асраш проблемаси ўтасида қандай алоқа бор? Бундан бунд неча йил аввал Белоруссия ССР Фанлар академияси фотобиология институтидида тадқиқотчилар бундай саволини ҳақиқатга йўйган бўлардилар. Ушунда улар биологик мембраналар нозик тузилишини ўрганишда энди қадам ташлаётган эдилар. Кейинчалик маълум бўлишича биологик мембраналар ҳужайра тўқимасидаги ҳаётини муҳим жараёнларни бошқарар экан.

— Кучли оксидловчи газ-озон бўлган газларнинг мусбат ва манфий ионлари билан бирга бактерия мембраналарини айрим оксил ва липидларини бузиб юборишини аниқладик, деди тадқиқотлар раҳбари, биология фанлари доктори С. Конев. — Энди озон-азорозин аралашма таркибини аниқлаш, у мембраналарнинг қайси компонентларига активроқ таъсир кўрсатишини аниқлаш вазифаси қолди.

Ишларнинг шу босқичида тармоқ институтлари ва таълим институтларидан технолог ва конструкторлар илмий излашига қўшилдилар. Шундай қилиб, аралашма тақсимловчи механизм бўлиб, сабзавотга эиен етказмаган ҳолда зараркунда бактерияларнинг зараркунда филологияни бостиритишга қодир дастлабки кўча озон генераторлари бунёдга келтирилди.

— Озонлаш ишлаб чиқаришда синовдан ҳисин ўтди, — деб давом этди С. Конев. — Қиш мавсимида картошка ва сабзавот таъжирба уюмларига атиги бир неча марта озон таъсир эттирдик, сабзавотнинг ириб, нобуд бўлиши эса икки баравар қамайди. Мева асраш мударрати анча узади. Эндики иш сановатда қолди. Сановат кўча озонаторларини қўллаб ишлаб чиқаришни йўлга қўймоқ лозим. Улар юз минглаб тонна қимматли озон-овкат маҳсулотларини асрашда ердан беради.

[ТАСС].

САҲНАДА ТОЖИК ДРАМАТУРГЛАРИНИНГ ПЬЕСАЛАРИ

С. Айний номидаги Бухоро область музыка драма ва комедия театри Тоҷикистон адабиёти ва санъати кунлари М. Назаровнинг пьесаси асосида сахналаштирилган «Дўстнинг қўли» ва С. Ганиевнинг пьесаси асосида сахналаштирилган «Тўй» спектаклининг премьералари билан кутуб олмақда. «Тўй» совет ёш-

ларининг ҳаёти тўғрисида қилиб қилиди. «Дўстнинг қўли» постановкаси Афғонистон халқи билан дўстлик мавзусига бағишланган. Бухоро театри тожик авторларининг асарларида энди муносабат таътагани йўқ. Унинг сахнасида Садриддин Айний, Жалол Икромий, Улуғзода асарларининг постановкалари муваф-

фақият билан қўйилган. Бухоро филармониясининг коллективи ҳамгаиз меҳмонларни ҳатти олишга тайёргарлик кўрди — унинг бадиий коллективларини программасига қардош республика композиторларининг янги асарлари, тожик халқ қўшқлари ва рақслари киритилди.

«ХУШХАБАР» ТЎПЛАМИ

30 нафар тожик шоирларининг шеърлари «Хушхабар» номили тўпламда қардош республика адабиёти ва санъати кунларида ба-

ғишлаб Ўзбекистонда нашр этилди. Мирзо Тўрусзода таянган шеърлари бир томлигини, ҳозирги замон тожик прозаси тўпламини, Мўмин Қаноат лирикис китобларини чоп эттиш совет халқлари дўстлиги ва қардошлиги байрамига бағишланди. (ЎЗТАГ).

МЕҲМОНДЎСТ

(ҲАЖВИЯ)

— Олинг, олинг, тортинманг, марҳамат, ўз уйингиздек яраб ўтираверинг. Бирон нима савгати-чи? Мана бундан тоғининг. — Раҳмат, мен сизларда жуда ширин бўлиди. — Ширинликка ширин. Фақат нархи кўр-қур таша тегалида. Сина ҳам ақлим етмайди. Худода шукр, анор дегани мил-мил, лекин бозордаги нархи, байбай, Бунга тоқат қилиб бўлмайди. Колхозчилар ҳам виқдосиз бўлиб кетишганини дейман. Бир қилоси икки сўм, бир тийин ҳам кам йўқ дейишди. Мен бир сўм, бор ана бир сўм ўн беш тийин десам, қарғисчи ҳам келмайди. — Бозор ўзи шунча бўладида. Хали арзон, хали қиммат.

— Э, қайда? Шундай тўқоқ кетдимки, мана шу чиройли анор билан бошига туширишга сал қолди. Хайриятки ўзининг туғиб қолдим. Зўра бир сизларда жуда ширин бўлиди. — Ха-а, яхши анор олибсиз. — Нега қайтариб қўйилсиз? Ёнг, ош бўлсин. Барибир уни узоқ сақлаб бўлмайди. Тез бузилиб қолади, жонивор. Нима дегган эдим? Ҳа-ҳа, узум олдим — қилоси бир сўм. Редиса — йитирма беш тийин. Лекин анорнинг нархи бариб бир осмонда. Болалар бирам яхши кўришадими. Яхшиям шафқат бор, беркиртиб қўйман. Бул-маса бу анор сизга насиб бўлмасди. Олинг, олинг, сизга жуда ёқувду-а... — Раҳмат, мен тўйиб қолдим. Ҳай, бўлмаса пилелани ҳузинг, қон-яндан қўйиб берай. Арман қонийгиз. — Ҳа, ақойиб-да бу қоний. — Нега бунчалик шошиласиз. Утиринг, яна бироз суҳбатлашамиз. Ҳеч бўлмаса пилеланинг бўшатинг. Ҳозир ош пишади. Сизга айтсам сал қимматроқ бўлса ҳам жуда зўр саби топиб келганман. Ош ўша сабадан бўлган. Шошма-сангиз-чи, ҳеч бўлмаса автобус бекатигача қу-затиб борай. Ҳим-а, кетди. Ҳатто шиясини унутиб қолдирибди. Нима бўлди унга ўзи? Тоби йўқми? Такиси қинди кетди. Такиси қинди-да, пули сал ҳали-тида-да... Яёва кета-қолмайди-а...

Темур УБАДУЛЛО таржимаси.

«Пахтакор»нинг рақиблари «ҚАЙРАТ» (ОЛМАОТА)

БУГУН «Пахтакор» Марказий стадионда футбол бўйича олий лига коллективлари ўртасида баҳс шахрининг «Қайрат» командаси билан бешлашди.

иродасини намойиш этган. Дарҳақиқат «Қайрат» ҳужумда дадил ва эъқил ҳаракат қилиш билан бирга, ҳимояда жуда моҳирлик кўрсатди. Учрашувнинг сўнгги дақиқаларига қадар ғалаба учун ку-

рашди. Коллективнинг ўзига ҳос услуби ва хислати ана шулардан иборат.

Тўғри, команда омад-сизликка учраган пайтлар ҳам бўлган. Жумладан, қардош республиканинг футболчилари 1965, 1970, 1975, 1976 йилларда биринчи лигада баҳс юртишган.

«Қайрат» 1971 ва 1977 йилги мавсумда мамлакат Сиринчилигида энг яхши натижага эришиб, мавсумни сакки-

зинчи ўринда якунлаган. 1963 йилда эса команда СССР Кубогини баҳсларининг ярим финал учрашувиде қатнашган. 1971 йилда олимпиадалик футболчилар темир йўлчилар халқаро спорт иттифонининг Кубогини қўлга киритишган. 1966 йилда улар «Ғалабага бўлган иродаси учун» соврин билан тақдирлангандар. Команданинг бир неча ўйинчилари мамлакат тармоқ командаси шарафини ҳимоя қилган. Уларнинг орасида О. Долматов, С. Байшаклов бор. Силда

Байшаклов ҳозир ҳам ўз клубининг шарафини ҳимоя қилиб келмоқда. Бу тақрибли ҳимоячи 226 марта «Қайрат» командасининг кийимиде майдонга чиққан. Ҳужумчилар орасида ўзига ҳос рекорд қўйган ўйинчи Е. Гладиган. У 170 марта унрашув ўтказиб, рақиблар даразасини 24 марта аниқ нишонган олган.

1979 йилнинг баҳоридан бошлаб командага мамлакатимиздаги энг обрўли тренерлардан бири, РСФСРда хизмат кўрсатган тренер Игорь Семенович Волчок устозлик қилмоқда. Тақрибли тренер вазияти тўғри баҳолади. Команданинг ўз уйини улуғлини шакллантириш ишлари тўтди. Шунинг учун ҳам аввалиги шукратига ишониб, маҳоратини ошириш устида ишалаётган бир неча «Қайрат» ўйинчилар команда составидан чиқарилди. Уларнинг қаторида Евдокимов, Лихошерсткий, Горохово-дурский, Хисамутдинов, Гурманов бор эди. Команда тренерлари Ки-евнинг «Динамо» командасидан келган та-

рибли ҳимоячи Кочу-бинский ҳам ўта эриқли беришмади. Команда составдан чиқарилган ўйинчиларнинг ўрнига истеъодли ёшлар қабул қилинди. Улар асосан республика футбол клубларида тарбияланган ёшлар эди. Ҳозир «Қайрат» составида олимпиадалик Штром-бергер, Шевногредский, Билан, Жамбуллик Шох-сингари ёш ўйинчилар етук ўйин кўрсатишмоқда. Стукхов, Пехлевани-нид сингари бетиқа ёшлар ҳам бор меҳор-

ратларини ишга солиб, команда шарафини дадил ҳимоя қилишяпти. Дастлабки вақтда ёшларда таъжирба етишмаганлиги кўзга ташланиб турди. Аммо тренерлар шойилишмади. Уларга ишонинди, жиддий учрашувларда синовдан ўтказишди. Тақриблиар кўп ўтмасдан ўз саварсини бера бошладилар. Команда кўчир чиройли, ҳужумкор ўйин кўрсатмоқда. Шу боскидан ҳам у қозир турир мадағлининг ўрталаридан жой олиб турибди. Команда «Кубань», Минск шаҳ-

рининг «Динамо» командаларини мағлубияте учратди. Билан «Қайрат» ўртасидаги учрашувлар ҳаммаша қизқарли, кескин кураш вазиятида ўтган. Шубҳасиз, командаларнинг бугунги учрашуви ҳам қизқарли бўлади.

Редактор
С. М. ҚАРОМАТОВ.
3 ЮШКЕНТ
22 МАЙ, 1981 й.

